

รายงานการวิจัย เรื่อง

แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม
**The Guideline to Applying The Sufficiency Economy Philosophy in Personnel
Financial Management for Teachers in Nakhon Pathom Province**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นพพร จันทรนำชู
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
Asst. Prof. Dr.Nopporn Chantaranamchoo
Faculty of Education, Silpakorn University

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประจำปีงบประมาณ 2555
ปีที่ดำเนินการเสร็จ 2558

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความรู้ที่ได้รับการประสิทธิ์ประสาทจากคณาจารย์และการสนับสนุนจากบุคคลหลายท่านทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งผู้วิจัยจะขอกล่าว ณ ที่นี้ เพื่อเป็นการระลึกด้วยความขอบคุณ

ขอขอบพระคุณ ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2555 ตลอดจนคำแนะนำตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา และขอบคุณทุกๆ ท่านที่ผู้วิจัยมิได้กล่าวถึงที่ได้มีส่วนร่วมในงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้

ความดีอันเกิดจากคุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้คณาจารย์ผู้ให้วิชาความรู้และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ส่วนความบกพร่องที่เกิดขึ้นในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพพร จันทรนำชู

ชื่อโครงการวิจัย แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคล
ของครูในจังหวัดนครปฐม

ชื่อผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพพร จันทรนำชู
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แหล่งทุนอุดหนุนการวิจัย ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประจำปีงบประมาณ 2555

ปีที่เสร็จ 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพการณ์รายได้ รายจ่าย เงินออม สินทรัพย์ หนี้สินของครูในจังหวัดนครปฐม 2) ระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม 3) ปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม และ 4) แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ตัวอย่างคือครูในจังหวัดนครปฐม จำนวน 400 คนจากการสุ่มอย่างง่าย และผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ระดับลึก จำนวน 4 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ส่วน คือ แบบสอบถามและ แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึก การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ อัตราส่วนสินทรัพย์ต่อรายได้ อัตราส่วนหนี้สินต่อรายได้ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ระดับลึกใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า ระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านคุณธรรมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความพอประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ประกอบด้วย ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล และด้านความรู้ แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคล 5 ด้าน 1.ด้านรายได้ ประกอบด้วย การวางแผนรายได้อย่างมีเหตุผล และการสร้างความสุขที่สมดุล 2. ด้านรายจ่าย ประกอบด้วย การใช้จ่ายที่พอประมาณและมีเหตุผล การปลูกฝังให้แก่ครอบครัวและชุมชน 3. ด้านการออม ประกอบด้วย การวางแผนการออมเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในตัว การสร้างวินัยการออมแก่ตนเองและครอบครัว 4. ด้านสินทรัพย์ ประกอบด้วย การลงทุนอย่างมีความรู้และกระจายความเสี่ยง และการลงทุนความดีด้วยการให้และการบริจาค และ 5.ด้านหนี้สิน ประกอบด้วย การลดการก่อหนี้เพื่อเป็นภูมิคุ้มกัน และการก่อหนี้เฉพาะสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีพ

คำสำคัญ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การบริหารการเงินส่วนบุคคล ครูจังหวัดนครปฐม

Title The Guideline to Applying The Sufficiency Economy Philosophy in Personnel
Financial Management for Teachers in Nakhon Pathom Province

Researchers Asst. Prof. Dr.Nopporn Chantaranamchoo
Faculty of Education, Silpakorn University

Research Grant Department of Foundation Education, Faculty of Education, Silpakorn University

Year 2015

Abstract

The purpose of this research was to study 1) income, expense, saving, asset and debt, 2) level of applying the sufficiency economy philosophy in personnel financial management, 3) factors of applying the sufficiency economy philosophy affecting personnel financial management, 4) guideline to applying the sufficiency economy philosophy in personnel financial management for teachers in Nakhon Pathom province. Samples from simple random sampling consisted of 400 teachers in Nakhon Pathom province and 4 key informants for in-depth interview. Elicitation tools used for data collection were questionnaire and in-depth interview guideline. Data analysis was done by using descriptive statistics, multiple regression analysis, and content analysis.

The research results revealed that applying the sufficiency economy philosophy in personnel financial management was in high level consisting of reasonableness, self-immunity, knowledge and ethics but moderation was in moderate level. The factors of applying the sufficiency economy philosophy affecting personnel financial management consisted of moderation, reasonableness and knowledge. There were 5 guidelines to applying the sufficiency economy philosophy in personnel financial management. First, income guidelines consisted of the reasonable income planning, and balanced happiness building. Second, expense guideline consisted of the moderation and reasonable expense, the family and community indoctrination. Third, saving guidelines consisted of the saving planning with self-immunity, the saving discipline building for themselves and family. Forth, asset guideline consisted of the knowledgeable investment and risk diversification, the goodness investment with giving and donation. Fifth, debt guideline consisted of the debt reduction for self-immunity, and the debt building for necessary things.

Keywords: Sufficiency Economy Philosophy, Personnel Financial Management, Teachers in
Nakhon Pathom Province

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
3. สมมติฐานการวิจัย	3
4. ขอบเขตของการวิจัย.....	4
5. นิยามศัพท์เฉพาะ	5
6. ประโยชน์ที่ได้รับ	6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	7
1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	7
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการเงินส่วนบุคคล.....	15
3. แนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารการเงิน ส่วนบุคคล.....	33
4. ข้อมูลเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลของครู	40
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	55
1. ประชากร ตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก	55
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55
3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย	56
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	58
5. การวิเคราะห์ข้อมูล	58
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	59
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	59
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการณ์รายได้ รายจ่าย เงินออม สินทรัพย์ หนี้สินของคุณ ในจังหวัดนครปฐม.....	62
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคุณ ในจังหวัดนครปฐม.....	69
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีผลต่อ การบริหารการเงินส่วนบุคคลของคุณในจังหวัดนครปฐม	75
ตอนที่ 5 การวิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของคุณในจังหวัดนครปฐม.....	82
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	93
1. สรุปผลการวิจัย	93
2. อภิปรายผล.....	100
3. ข้อเสนอแนะ	103
บรรณานุกรม	105

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	109
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล.....	110
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	112
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	114
ภาคผนวก ง การตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	116
ภาคผนวก จ แบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	119
ภาคผนวก ฉ แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึก.....	127
ประวัตินักวิจัย	129

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล ในการตัดสินใจ.	34
ตารางที่ 2.2 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ในการตัดสินใจ	35
ตารางที่ 2.3 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ในการตัดสินใจ	36
ตารางที่ 2.4 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเงื่อนไขคุณธรรมในการตัดสินใจ	36
ตารางที่ 2.5 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเงื่อนไขความรู้ในการตัดสินใจ.	37
ตารางที่ 2.6 ฐานเงินเดือนข้าราชการครู ปี พ.ศ.2549-พ.ศ.2557	41
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	60
ตารางที่ 4.2 ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายได้ รายจ่าย เงินออม สินทรัพย์ หนี้สินของครูในจังหวัดนครปฐม ในภาพรวม	62
ตารางที่ 4.3 รายได้แต่ละประเภทของครูในจังหวัดนครปฐม	63
ตารางที่ 4.4 รายจ่ายแต่ละประเภทของครูในจังหวัดนครปฐม	64
ตารางที่ 4.5 เงินออมแต่ละประเภทของครูในจังหวัดนครปฐม	66
ตารางที่ 4.6 สินทรัพย์แต่ละประเภทของครูในจังหวัดนครปฐม	67
ตารางที่ 4.7 หนี้สินแต่ละประเภทของครูในจังหวัดนครปฐม	68
ตารางที่ 4.8 ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม โดยรวม	69
ตารางที่ 4.9 ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านความพอประมาณ	70
ตารางที่ 4.10 ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านความมีเหตุผล	71
ตารางที่ 4.11 ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	72
ตารางที่ 4.12 ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านความรู้	73
ตารางที่ 4.13 ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านคุณธรรม	74

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.14	ปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้	75
ตารางที่ 4.15	ปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนเงินออมต่อรายได้	77
ตารางที่ 4.16	ปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนสินทรัพย์ต่อรายได้	78
ตารางที่ 4.17	ปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนหนี้สินต่อรายได้	81

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1	องค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง..... 12
ภาพที่ 2.2	การตัดสินใจในกิจกรรมหลักและองค์ประกอบในการบริหารการเงินส่วนบุคคล .. 38
ภาพที่ 2.3	กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 54
ภาพที่ 4.1	แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงิน ส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม 84